

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือ จากอาจารย์ ดร.พรศิริ สืบพงษ์สังข์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมล งามสมสุข กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์จำเนียร บุญมาก ประธานคณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ให้คำปรึกษา แนวคิด และช่วยตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเขียนสำเร็จเป็นรูปเล่ม จนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระ ฉบับนี้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ร่วมแสดงความ คิดเห็น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณ คุณชิมโอน ปัญญา ผู้ ซึ่งกรุณาให้ความรู้เกี่ยวกับไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ด้วยดีตลอดมา ผู้เขียนขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่ได้ทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสได้ทำการค้นคว้า แบบอิสระในครั้งนี้ จนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูง ในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้เขียนหวังว่าการค้นคว้าแบบอิสระนี้คงมีประโยชน์บ้าง ไม่มากก็น้อยสำหรับเกษตรกร ทั้งผู้เลี้ยงไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 อยู่แล้ว และผู้สนใจจะเลี้ยง ไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ตลอดจนหน่วยงานและภาครัฐที่จะศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนว ททางการจัดการฟาร์มไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1

ชนะภัย ชัยชนะ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   แนวทางการจัดการฟาร์มไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1

ผู้เขียน   นาย ชนะภัย ชัยชนะ

ปริญญา   วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร. พรสิริ สืบพงษ์สังข์   อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมล งามสมสุข   อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

แนวทางการจัดการฟาร์มไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 3 ประการ 1) เพื่อทราบถึงการจัดการการผลิตและการตลาดของฟาร์มไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 2) เพื่อทราบการลงทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน ฟาร์มไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 และ 3) เพื่อทราบแนวทางในการจัดการผลิตและการตลาดเพื่อเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุนฟาร์มไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการฟาร์มไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 18 ราย แบ่งเป็นฟาร์มไก่ขนาดไม่เกิน 100 ตัว จำนวน 2 ฟาร์ม ฟาร์มไก่ขนาด 101-500 ตัว จำนวน 9 ฟาร์มและฟาร์มไก่ขนาด 501 ตัวขึ้นไป จำนวน 7 ฟาร์ม ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ และค่าเฉลี่ย และทำการวิเคราะห์โครงการลงทุนโดยพิจารณา ระยะเวลาคืนทุน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนรายรับต่อต้นทุน และอัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ ตลอดจนการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการลงทุนในธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 โดยใช้อัตราคิดลดร้อยละ 7 และพิจารณาอายุการลงทุนเป็นเวลา 10 ปี

ผลการศึกษา พบว่า ในการเลี้ยงไก่ 1 รุ่นใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง 60-70 วัน มีการพักเล้า 8-14 วัน และใน 1 ปีสามารถเลี้ยงไก่ได้ทั้งหมด 4 รุ่น เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78) จำหน่ายไก่ให้กับประธานเครือข่ายไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 สำหรับการตั้งราคาขายเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89) ให้ข้อมูลว่าผู้รับซื้อเป็นผู้กำหนดราคา ในส่วนของความเป็นไปได้ทางการเงิน พบว่า ฟาร์มไก่ขนาด 40 ตัวซึ่งถือตัวแทนของฟาร์มขนาดเล็กให้ผลตอบแทนขาดทุนสุทธิตลอดระยะเวลา

โครงการคือมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ -80,369 บาท และมีอัตราส่วนรายรับต่อต้นทุนเท่ากับ 0.60 สำหรับฟาร์มไก่ขนาด 300 ตัวซึ่งถือตัวแทนของฟาร์มขนาดกลาง และขนาด 900 ตัวซึ่งถือตัวแทนของฟาร์มขนาดใหญ่ มีผลกำไรสุทธิเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาโครงการโดยการลงทุนในฟาร์มไก่ขนาด 300 ตัว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 201,084 บาท มีอัตราส่วนรายรับต่อต้นทุนเท่ากับ 1.31 มีอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 95 และมีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 1.05 ปี ส่วนการลงทุนในฟาร์มไก่ขนาด 900 ตัว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 724,103 บาท มีอัตราส่วนรายรับต่อต้นทุนเท่ากับ 1.46 มีอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 153 และมีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 0.65 ปี (หรือประมาณ 7 เดือนเศษ) เมื่อพิจารณาความความอ่อนไหวของโครงการลงทุนในธุรกิจการเลี้ยงไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 โดยการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน พบว่า ต้นทุนของฟาร์มไก่ขนาด 300 ตัวและ 900 ตัวสามารถเพิ่มได้ถึงร้อยละ 30 และ 43 ส่วนรายได้ของฟาร์มก็สามารถลดลงได้ถึงเท่ากับร้อยละ 22 และ 30 (ขนาด 900 ตัว) ตามลำดับ ก็ยังไม่มีผลให้ฟาร์มขาดทุน จากผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณทั้งหมดแสดงว่าฟาร์มไก่ขนาด 900 ตัว มีความคุ้มค่าน่าลงทุนมากที่สุด

ในส่วนของการศึกษาแนวทางในการพัฒนา พบว่า การเลี้ยงไก่ในฟาร์มขนาดเล็กจะต้องปรับการลงทุนไปเป็นฟาร์มขนาดกลางโดยต้องเลี้ยงไก่ 115 ตัวขึ้นไปจึงจะมีความคุ้มค่าในการลงทุน นอกจากนี้ ฟาร์มขนาดกลางควรใช้ลูกไก่ที่ไม่ได้ฉีดวัคซีนมาก่อนแต่เกษตรกรนำมาฉีดวัคซีนเอง ส่วนฟาร์มขนาดใหญ่ควรใช้ลูกไก่ที่ผู้ขายฉีดวัคซีนมาให้เรียบร้อยแล้ว และในส่วนการตลาดเสนอให้เกษตรกรที่เลี้ยงไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ผลการวิเคราะห์ยังสรุปได้อีกว่า ฟาร์มไก่ขนาดกลางและขนาดใหญ่ควรนำไก่ที่เลี้ยงได้ไปขายให้แก่ประชาชนเครือข่ายไก่พันธุ์ประดู่หางดำเชียงใหม่ 1 ดังที่เคยปฏิบัติอยู่เช่นเดิมการดำเนินการดังกล่าวนี้จะทำให้เกษตรกร สามารถเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุนได้หรือมีผลตอบแทนจากการลงทุนที่ดี

Independent Study Title   Chicken Farm Management Approach of Pradu Hangdam
Chiang Mai 1

Author   Mr. Chanapai Chaichana

Degree   Master of Science (Agribusiness)

Independent Study Advisory Committee

Lect. Dr. Pornsiri Suebpongsang   Advisor

Asst. Prof. Dr. Kamol Ngamsomsuke   Co-advisor

ABSTRACT

This study had three main objectives. Firstly, it was to know the production and marketing of chicken farms raising Pradu Hangdam Chiang Mai 1 breed. Secondly, it was to know returns on investment of these chicken farms. And thirdly, it was to know the approaches for production and marketing management that would increase return on investment of these types of chicken farm. The data used in this study was collected by interviewing 18 chicken farm owners in Chiang Mai province. The study classified chicken farms into three sizes. They were small farm size raising chickens not more than 100 birds, medium farm size raising chickens between 101 – 500 birds, and large farm size raising more than 501 birds of chicken. Descriptive statistics such as mean and percentage were used to explain production and marketing management of chicken farms raising Pradu Hangdam Chiang Mai 1 breed. Financial analysis of an investment project was also used to evaluate worthiness of this business investment. Net present value (NPV), benefit cost ratio (BCR), internal rate of return (IRR) and payback period (PB) were financial indicators considered in this study. The analysis used discount rate at 7 percent and considered the investment period of 10 years.

The results from descriptive analysis showed that the chicken raising period and its downtime were 60-70 days and 8-14 days, respectively. Consequently, farmers could raise chicken for 4 times per annum. Most farmers (78 percent) sold their chicken to the head of Pradu Hangdam Chiang Mai 1 breed chicken network. About 89 percent of farmers informed that the selling price of their chicken was determined by buyers. The results from the financial analysis showed that small farm size (raising 40 birds of chickens) had negative NPV at -80,369 baht and BCR of 0.60. The medium farm size (raising 300 birds of chickens) has positive NPV at 201,084 baht, BCR of 1.31, IRR of 95 percent and PB of 1.05 years. Similarly, the large farm size (raising 900 birds of chickens) had NPV at 724,103 baht, BCR of 1.46, IRR of 153 percent and payback period of 0.65 years (or about 7 months). The sensitivity analysis showed that the medium and the large farm sizes could increase their cost without getting loss for 30 and 43 percent. On the other way, they could decrease their revenue for 22 and 30 percent without getting loss. These results from the study demonstrated that the investment on chicken farm raising Pradu Hangdam Chiang Mai 1 breed at a large farm size had the highest return on investment.

In order to survive (i.e. not getting loss from the investment), the small size of the Pradu Hangdam Chiang Mai 1 chicken farm must expand their investment level to be a medium farm size and raising not less than 115 birds of chicken. Besides, the medium farm size should use the un-vaccinated chicks. On the other hand, the large farm size should use the vaccinated chicks. The analysis suggested that medium and large size of the chicken farm should sell their chicken to the head of Pradu Hangdam Chiang Mai 1 breed chicken network as they did in the past. By doing so, the chicken farmers raising Pradu Hangdam Chiang Mai 1 breed chicken would be able to increase or obtain high level of returns on the investment.

สารบัญตารางภาคผนวก (ต่อ)

ตารางภาคผนวก	หน้า
20 ตารางเกี่ยวกับค่าจ้างแรงงาน	112
21 ตารางเกี่ยวกับค่าอาหารไก่อายุต่ำกว่า 3 สัปดาห์	113
22 ตารางเกี่ยวกับค่าอาหารไก่ที่มีอายุ 3 สัปดาห์ ขึ้นไป	113
23 ตารางเกี่ยวกับค่าพันธุ์ลูกไก่	114
24 ตารางเกี่ยวกับค่าเคมีภัณฑ์และเวชภัณฑ์	114
25 ตารางเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายวัสดุรองพื้น	115
26 ตารางเกี่ยวกับค่าน้ำประปา	115
27 ตารางเกี่ยวกับค่าไฟฟ้า	116
28 ตารางเกี่ยวกับค่าแก๊ส	116
29 รายได้จากการขายไก่ ของฟาร์มไก่ขนาด 40 ตัว	117
30 รายได้จากการขายไก่ ของฟาร์มไก่ 300 ตัว	117
31 รายได้จากการขายไก่ ของฟาร์มไก่ 900 ตัว	118
32 ตารางรายได้ทางตรงจากการจำหน่ายไก่พันธุ์ประคู๋หางคำเชียงใหม่ 1	119
33 ตารางรายได้ทางอ้อมจากการจำหน่ายปุ๋ยแกลบมูลไก่	120
34 งบกระแสเงินสดฟาร์มขนาด 40 ตัว	121
35 งบกระแสเงินสดฟาร์มขนาด 300 ตัว	123
36 งบกระแสเงินสดฟาร์มขนาด 900 ตัว	125
37 รายการต้นทุนฟาร์มขนาด 40 ตัว	127
38 รายการต้นทุนฟาร์มขนาด 300 ตัว	129
39 รายการต้นทุนฟาร์มขนาด 900 ตัว	131
40 รายการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 40 ตัว	133
41 รายการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์ม 300 ตัว	134
42 รายการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 900 ตัว	135
43 รายละเอียดต้นทุนค่าก่อสร้างโรงเรือน (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	136
44 รายละเอียดต้นทุนค่าเครื่องกกไก่เล็ก (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	136
45 รายละเอียดต้นทุนค่าทรงอนุบาลลูกไก่ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	137
46 รายละเอียดต้นทุนค่าอุปกรณ์ให้น้ำ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	137

สารบัญตารางภาคผนวก (ต่อ)

ตารางภาคผนวก	หน้า
47 รายละเอียดต้นทุนค่าอุปกรณ์ให้แสงสว่าง (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	138
48 รายละเอียดต้นทุนค่าอุปกรณ์แทงก์น้ำ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	138
49 รายละเอียดต้นทุนค่าอุปกรณ์ท่อส่งน้ำ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	139
50 รายละเอียดต้นทุนค่าอุปกรณ์ให้อาหาร (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	139
51 รายละเอียดต้นทุนค่าเครื่องสูบน้ำ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	140
52 รายละเอียดต้นทุนค่าเครื่องปั้มน้ำ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	140
53 รายละเอียดต้นทุนค่าเครื่องพ่นยา (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	141
54 รายละเอียดต้นทุนค่าเครื่องชั่งน้ำหนัก (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	141
55 รายละเอียดต้นทุนค่าเครื่องหั่น-ซอยหญ้า (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	142
56 รายละเอียดค่าแรงงาน(กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	142
57 ตารางเกี่ยวกับค่าอาหารไก่อายุต่ำกว่า 3 สัปดาห์ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	143
58 ตารางเกี่ยวกับค่าอาหารไก่ที่มีอายุ 3 สัปดาห์ ขึ้นไป (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	144
59 ตารางเกี่ยวกับค่าพันธุ์ลูกไก่ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	145
60 ตารางเกี่ยวกับค่าเคมีภัณฑ์และเวชภัณฑ์ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	146
61 ตารางเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายวัสดุรองพื้น (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	147
62 ตารางเกี่ยวกับค่าน้ำประปา (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	148
63 ตารางเกี่ยวกับค่าไฟฟ้า (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	149
64 ตารางเกี่ยวกับค่าแก๊ส (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	150
65 ตารางรายได้ทางตรงจากการจำหน่ายไก่ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	151
66 ตารางรายได้ทางอ้อมจากการจำหน่ายปุ๋ยเกลบมูลไก่ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	152
67 สรุปรวมค่าใช้จ่ายในการลงทุนครั้งแรกของฟาร์มไก่(กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	153
68 สรุปรวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์มไก่ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	154
69 สรุปรวมรายได้ของฟาร์มไก่ (กรณีการจัดการพันธุ์ลูกไก่)	154
70 รายการต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 300 ตัว กรณีซื้อพันธุ์ลูกไก่ (ทำวัคซีนแล้ว)	155
71 รายการต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 300 ตัว กรณีซื้อพันธุ์ลูกไก่ (ทำวัคซีนเอง)	156

สารบัญตารางภาคผนวก (ต่อ)

ตารางภาคผนวก	หน้า
72 รายการต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 900 ตัว กรณีซื้อพันธุ์ลูกไก่ (ทำวัคซีนมาแล้ว)	157
73 รายการต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 900 ตัว กรณีซื้อพันธุ์ลูกไก่ (ทำวัคซีนมาเอง)	158
74 สรุปค่าใช้จ่ายการลงทุนครั้งแรกของฟาร์มไก่ (กรณีเพิ่มการเลี้ยงไก่จำนวน 120 ตัว)	159
75 สรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์มไก่ (กรณีเพิ่มการเลี้ยงไก่จำนวน 120 ตัว)	160
76 สรุปรายได้รวมของฟาร์มไก่ (กรณีเพิ่มการเลี้ยงไก่จำนวน 120 ตัว)	160
77 รายการต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 120 ตัว กรณีเพิ่มการเลี้ยงไก่ จำนวน 120 ตัว	161
78 สรุปค่าใช้จ่ายในการลงทุนครั้งแรกของฟาร์มไก่ (กรณีปรับเปลี่ยนช่องทางตลาด)	162
79 สรุปรวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฟาร์มไก่ (กรณีปรับเปลี่ยนช่องทางตลาด)	163
80 สรุปรายได้รวมของฟาร์มไก่ (กรณีปรับเปลี่ยนช่องทางตลาด)	163
81 รายการต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 300 ตัว กรณีปรับเปลี่ยนช่องทางตลาดไก่	164
82 รายการต้นทุนและผลตอบแทนฟาร์มขนาด 900 ตัว กรณีปรับเปลี่ยนช่องทางตลาดไก่	165